

A ako se načas vratimo osnovnim pojmovima ovoga prikaza, koji su u svakom odlomku istaknuti kurzivom, a podsjećaju na istovremenost teologije-diplomacije-znanosti-propovijedanja-komuniciranja mons. Nikole Eterovića, onda će i "nelogičnost" knjige, na koju upozorava i sâm pisac, postati shvatljiva. Naime, njezin raznolik sadržaj uvezuje, kako veli pisac, "jedinstvenost nadahnuća i svrhe" (str. 7). Autorovo nadahnuće glasi: "(...) ljubav prema Bogočovjeku Isusu Kristu (...) je (...) ideja vodilja svih mojih pastoralnih i znanstvenih nastojanja." A svrha: "služiti Katoličkoj Crkvi u različitim zemljama, kulturama, vjerskim i društvenim prilikama". To dvoje su zaista osnovne karakteristike dobrog predstavnika Svete Stolice. A taj je prije svega teolog i stručnjak koji se služi diplomacijom kako bi mogao uspješno propovijedati Riječ Božju i korisno komunicirati s javnošću kojoj je poslan a da nikada ne zaboravi svoj duhovni i narodni zavičaj iz kojega je potekao. Stoga je takva i ova zanimljiva knjiga. Otuda joj i neobičan, ali opravdan, naslov "Diplomacija i Teologija".

Tomo Vukšić

Novi progonjeni

Antonio SOCCI, *I nuovi perseguitati. Indagine sulla intorellanza anticristiana nel Nuovo Secolo del Martirio (Novi progonjeni. Istraživanje protukršćanske nesnošljivosti u novom stoljeću mučeništva)*, Piemme, Casale Monferrato (AL), 3. izd. 2002.

Ovo je naslov knjige publicista i novinara Anotnija Soccija, koja je izašla prošle godine u izdanju talijanskog izdavača

Piemme, i u manje od godinu dana doživjela tri izdanja. Autor je svjestan da je ova tema nepopularna i on zamjera zapadnim medijima i javnosti koji ovu temu sustavno prešućuju. Najprije donosi zanimljive podatke o širenju kršćanstva i rastu broja kršćana u svijetu od početka do danas. Valja podsjetiti da su kršćani bili krvavo progonjeni praktično prva tri stoljeća (do Milanskog edikta 313. god.) svoga postojanja. Socci procjenjuje da je npr. oko 50. god. po. Kr. bilo 1400 kršćana, oko 100. god. 7530 a 250. god. 1.171.000 te 350. god. 33 milijuna, što bi bilo oko 56% cijele populacije Rimskog Carstva. Autor procjenjuje da je u dvije tisuće godina rođeno 36 milijardi i 631 milijun ljudi a od toga je bilo 13 milijardi i 366 milijuna kršćana.

Pozivajući se na neke autore Socci tvrdi da je u dvije tisuće godina ubijeno zbog vjere 70.000.000 kršćana a od toga 45.500.000 u 20. st. Autor tvrdi da je i u 2000. god. mučeno 160.000 kršćana i da je preko 200 milijuna kršćana obespravljeno zbog vjere (str. 36-37). Na prvom mjestu su Istočni Timor, dok je bio u sastavu Indonezije, i Sudan.

Posebno je u 20. st. bilo krvavo u Sovjetskom Savezu gdje je ubijeno 20 milijuna, od kojih je velik broj kršćana, i u komunističkoj Kini gdje je ubijeno 65 milijuna ljudi (str. 41). U Sovjetskom Savezu Lenjin je 1918. god. ubio 2 milijuna katoličkih vjernika i 900 svećenika, a broj pravoslavnih je mnogo veći (str. 42). Turska je 1915. god. pobila 1.500.000 armenskih kršćana i 2 milijuna ih protjerala. Komunistička i nacistička ideologija se pitala: "Zašto moramo čekati da kršćanstvo preživi duže od Rimskog Carstva?" (str. 45). Republikanci su u Španjolskoj ubili 1936. i 1937. god. 13 biskupa, 4184 svećenika i sjemeništara,

2365 redovnika, 283 časne sestre i mnoštvo katolika laika (str. 47). Nacizam je u Poljskoj ubio oko 6400 svećenika i redovnika.

U Nigeriji koja je 45% kršćanska i 43% islamska, sadašnja islamska vlast uvela je u trinaest pokrajina šariju (str. 93). Sudan je posebno tragična priča. Ima 29 milijuna stanovnika od čega su 70% muslimani, 17% kršćani i 12% animisti. Predsjednik Nimeiri je 1983. god. uveo šerijatski zakon u cijeloj državi, što je izazvalo pobunu južnog Sudana gdje su većina kršćani i animisti. Autor iznosi podatak da je od tada režim ubio 1.900.000 kršćana i animista (str. 110). U Sudanu još postoji ropstvo i oko 200.000 osoba su i danas robovi i autor donosi više potresnih priča o mučenjima i stradanjima.

Nakon ovih statističkih pregleda Socci ističe i sjajan primjer Ivana Pavla II. u odnosu prema vlastitoj lošoj prošlosti kajući se u ime cijele Crkve u prošlosti i u sadašnjosti za sve zlo koje su katolici počinili. Toliko je puta pozvao da se ospore i izoliraju oni koji instrumentaliziraju ime Božje za ovosvjetske ciljeve ili s metodama koje Boga ustvari vrijeđaju. On se više puta usprotivio želji nekih da "posvete religiozno nasilje". Iako je i u povijesti kršćanstva bilo zloupotreba religije u svjetovne svrhe, ipak je ono u biti osporilo zahtjev i traženje da se u ime države, vlasti i sile vrši nasilje nad ljudima. Nije slučajno zbog toga u Rimskom Carstvu proglašeno ateističkom religijom. "Upravo kršćanski mučenici su započeli proces desakralizacije i dedivinizacije političke sile", citira Socci talijanskog teologa i biskupa Maggiolinija (str. 149). Papino okupljanje na molitvu različitih vjerskih lidera u Asizu imalo je za cilj između ostaloga i oduzeti teološki i religiozni legitimitet

svakom obliku terorizma i nasilja, čime se daje veliki doprinos ljudskim pravima a onda i miru u svijetu.

Ne smije se nikada zaboraviti da su kršćani i Crkva utemeljeni od Bogočovjeka Isusa Krista koga je onodobna svjetovna i religiozna vlast ubila. Stoga je ona svjesna da joj je prvotna snaga u trpljenju a ne u sili. Isus je mogao pozvati čete anđela da ga spase, on je mogao izbjeći smrt na različite druge načine, ali je radije išao u smrt nego da eventualno izazove smrt drugog čovjeka. U tome smislu vrijeđi i ona Nietzscheova intuicija: "Sve ono što pati, sve ono što je raspeto na križu je božansko... svi smo mi raspeti na križu, stoga svi smo mi božanski." Otkad je Bog dragovoljno umro za čovjeka, samo dragovoljna patnja ima budućnost a ne sila, samo pravedna patnja spašava i otkupljuje, a ne nikakva sila.

"Osjetljivost za žrtve" jedan je od ključnih pojmova kršćanstva. Isus je kralj ali na križu raspeti. Nijedan kršćanin ne smije zaboraviti da je nasljednik Isusa iz Nazareta i dužan je nasljedovati raspetog i to nije samo raspeti obični čovjek nego Bogočovjek Isus Krist.

Ova knjiga baca jezikom brojki sumarno svjetlo na neke sustavnom propagandom uvriježene stereotipe o kršćanstvu, po kojima ispada kao da je ono progonilo i kao da nikad nije bilo proganjeno. Iako mnogog činjenica govori o gotovo neprestanom stradanju kršćana, knjiga ne iznosi to radi eventualnog revanšizma, nego radi podsjećanja na istinu, a Istina će nas osloboditi. Svaki dijalog treba voditi u istini i s dobrom nakanom.

Franjo Topić